

Wiedza o społeczeństwie
Poziom rozszerzony

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
1.	d		1 pkt
2.	a		1 pkt
3.	a		1 pkt
4.	c		1 pkt
5.	a – 3, b – 2, c – 1, d – 5	1 pkt za wszystkie prawidłowe odpowiedzi	1 pkt
6.	A. Fałsz, B. Prawda, C. Prawda	1 pkt za wszystkie prawidłowe odpowiedzi	1 pkt
7.	1. Izba Reprezentantów, 2. Senat, 3. Sąd Najwyższy	1 pkt za wszystkie prawidłowe odpowiedzi	1 pkt
8.	A. Polska Rzeczpospolita Ludowa	a) 1 pkt za prawidłową nazwę	2 pkt
	B. socjalizm (realny), ew. ustrój komunistyczny	b) 1 pkt za prawidłową odpowiedź	
9.	emigracja – wyjazd z kraju ojczystego do innego państwa imigracja – napływ ludności obcej do jakiegoś państwa w celu osiedlenia się w nim	1 pkt za prawidłowe wskazanie różnicy między pojęciami	1 pkt
10.	A – 1, B – 5, C – 3, D – 4	1 pkt za wszystkie prawidłowe odpowiedzi	1 pkt
11.	Partykularyzm – dbanie o własne interesy z pominięciem interesu ogółu (faworyzowanie określonych regionów kraju lub grup społecznych, kosztem reszty społeczeństwa)	1 pkt za podanie pojęcia i 1 pkt za wyjaśnienie.	2 pkt
12.	A. Schemat 1: A. Lewica i Demokraci, B. Polskie Stronnictwo Ludowe, C. Platforma Obywatelska, D. Prawo i Sprawiedliwość Schemat 2: A. Platforma Obywatelska, B. Prawo i Sprawiedliwość	po 1 pkt za właściwe wpisanie pełnych nazw wszystkich partii politycznych na każdym ze schematów	4 pkt
	B. zapis o 5-procentowym progu wyborczym do Sejmu dla partii politycznych zapis o 8-procentowym progu wyborczym dla koalicji politycznych zapis o braku progu wyborczego dla ugrupowań mniejszości narodowych	1 pkt za wymienienie wszystkich zasad	
	C. do Sejmu wybory są proporcjonalne, a do Senatu większościowe	1 pkt za podanie różnicy	

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
13.	A) ponieważ osoby niepełnie ukształtowane emocjonalnie, psychicznie i fizycznie nie zbudują równoprawnego związku małżeńskiego B) ponieważ byłoby to biologicznie niezgodne z naturą człowieka oraz groziło kalectwem i chorobami	po 1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź	2 pkt
14.	– prawo do życia – zakaz tortur, nieludzkiego i poniżającego traktowania i karania – zakaz niewolnictwa i poddaństwa, – zakaz retroakcji prawa karnego (<i>lex retro non agit</i>) – zakaz pozbawiania wolności za długi – prawo do poszanowania i uznawania wszędzie osobowości prawnej – wolność myśli i sumienia	1 pkt za wskazanie dwóch praw	1 pkt
15.	gminny lub miejski ośrodek pomocy społecznej	1 pkt za prawidłową odpowiedź	1 pkt
16.	a) osoby dotknięte przemocą: – poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – ośrodki wsparcia – ośrodki interwencji kryzysowej b) osoby stosujące przemoc: – szkolenia korekcyjno-edukacyjne c) całe społeczeństwo: – akcje promujące podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie	1 pkt za właściwe nazwanie grup docelowych 1 pkt za wymienienie wszystkich form	2 pkt
17.	A. wzrasta liczba przestępstw z kategorii przemocy w rodzinie i wzrasta liczba rozwodów	1 pkt za wskazanie obu zjawisk	2 pkt
	B. naganny stosunek do rodziny	1 pkt za właściwą odpowiedź	
18.	a) – wydłużanie urlopu macierzyńskiego – upowszechnianie urlopów wychowawczych – kontynuowanie ubezpieczenia emerytalnego na urlopie macierzyńskim i wychowawczym – wprowadzanie podatkowych ulg prorodzinnych – wprowadzanie świadczeń rodzinnych b) – upowszechnianie zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzin – upowszechnianie pracy w domu – upowszechnianie „kontraktów opiekuńczych” – upowszechnianie usług opiekuńczych (żłobki i przedszkola)	po 1 pkt za wymienienie czterech rozwiązań dla każdego modelu rodziny	2 pkt
19.	a) Polska, Czechy, Rumunia b) Szwecja, Finlandia, Dania	1 pkt za wymienienie wszystkich państw	1 pkt
20.	– wielkie aglomeracje miejskie – tradycja inteligencka – niskie bezrobocie – rodzinne gospodarstwa rolne – społeczności bardziej zasiedlone – mniejsza liczba rozwodów	1 pkt za wymienienie wszystkich czynników	1 pkt

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
	<ul style="list-style-type: none"> - wyższa dzietność kobiet (więcej rodzeństwa) - stara struktura demograficzna (obecność dziadków) - większe nakłady na edukację samorządów lokalnych 		
21.	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie stać ich (na ślub lub sformalizowanie związku z poprzedniego związku) - łatwiej się rozstać - można się sprawdzić (nawzajem i sprawdzić swoje potrzeby) - trzeba stale pielęgnować uczucie - nie ma możliwości legalizacji związku homoseksualnego <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - gwarancja niezależności - wsparcie i poczucie bezpieczeństwa ze strony innych niezależnych (miejskie plemię) 	1 pkt za wymienienie wszystkich powodów	1 pkt
22.	Temat pierwszy	Punkty za poszczególne części zadania	20 pkt
	<p>A. Zdający opisuje model tradycyjny np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mężczyzna pracuje, kobieta zajmuje się domem i wychowaniem dzieci - mężczyzna zajmuje się sprawami urzędowymi, technicznymi - kobieta jest gorzej wyedukowana i zależna od męża finansowo - nazwisko dziedziczone jest po mężu i ojcu - ojciec odpowiada za dyscyplinę w domu (stosuje kary fizyczne) a matka za kontakt emocjonalny (chroni i wspiera) - liczne potomstwo 	0-4 pkt (po 1 pkt za każdy istotny element opisu modelu tradycyjnego)	
	<p>B. Zdający opisuje model nowoczesny np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - małżonkowie są partnerami i wspólnie podejmują ważne decyzje - małżonkowie dzielą się obowiązkami domowymi i razem wychowują dzieci – obydwójce małżonków pracuje i rozwija się zawodowo - istnieją związki nieformalne (konkubinaty) - istnieją rodziny niepełne - „rodzina atomowa” (2+1) 	0-4 pkt (po 1 pkt za każdy istotny element opisu modelu nowoczesnego)	
	<p>C. Zdający podaje argumenty, który model jest lepszy dla państwa</p> <p>lepszy model tradycyjny: np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - więcej dzieci to więcej ludzi do pracy i płacenia podatków - nie ma potrzeby tworzenia sieci żłobków i przedszkoli, bo wychowaniem najmłodszych zajmuje się matka - przynajmniej mąż może w pełni poświęcić się pracy (nie ma potrzeby zagwarantowywania długich urlopów wychowawczych) - rodziny tradycyjne wychowują bardziej zdyscyplinowane osoby 	0-4 pkt (po 1 pkt za każdy argument udowadniający tezę piszącego, który z modeli jest lepszy dla państwa)	

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
	<p>lepszy model nowoczesny np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwoje dorosłych może pracować i płacić podatki - aktywność zawodowa sprzyja podnoszeniu kwalifikacji i aktywności społecznej i publicznej - rodzice aktywni zawodowo wychowują swoje dzieci tak, aby nauczyły się radzić sobie w szybko zmieniającym świecie - rodzice lepiej zabezpieczą przyszłość mniej licznemu potomstwu i zdejmą z państwa wiele obowiązków pomocy socjalnej 		
	<p>D. Zdający podaje argumenty, który model jest lepszy dla człowieka</p> <p>lepszy model tradycyjny np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - małżonkowie nie muszą robić wszystkiego, jest wyraźny podział ról - matka ma większy wpływ na wychowanie dzieci niż instytucja państwowa - nie trzeba płacić za opiekę nad dziećmi, ani tracić czasu na dojazd - taki model rodziny daje większe poczucie stabilizacji dla dzieci <p>lepszy model nowoczesny np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kobieta w takim związku ma jednakowe możliwości realizowania swoich ambicji zawodowych jak mężczyzna - w przypadku rozwodu obie strony są bardziej przygotowane do życia na własną rękę (większa samodzielność) - dzięki temu, że oboje rodziców pracuje, rodzina ma większy dochód i może w większym stopniu realizować swoje potrzeby - model nowoczesny daje szansę na zróżnicowane formy związków w zależności od indywidualnych upodobań 	<p>0-4 pkt (po 1 pkt za każdy argument udowadniający tezę piszącego, który z modeli jest lepszy dla człowieka)</p>	
	E. Zdający wykorzystuje dwa materiały źródłowe	0-2 pkt	
	F. Praca spójna kompozycyjnie	0-1 pkt	
	G. Stosowanie właściwej terminologii	0-1 pkt	
	Temat drugi	Punkty za poszczególne części zadania	20 pkt
	<p>A. Zdający wskazuje i opisuje zagrożenia np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przemoc w rodzinie - alkoholizm - bieda - bezrobocie - rozwody 	<p>0-4 pkt (po 1 pkt za wskazanie i opisanie zagrożenia)</p>	

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
	<p>B. Zdający wskazuje i opisuje wyzwania np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - godzenie pracy zawodowej i obowiązków domowych i wychowawczych - konieczność nieustannej edukacji rodziców i dzieci - ponoszenie finansowych kosztów utrzymania starszego pokolenia - zapewnianie coraz wyższych i kosztowniejszych potrzeb członków rodziny - umożliwianie małżonkom realizacji własnych pasji i zainteresowań 	<p>0–4 pkt (po 1 pkt za wskazanie i opisanie wyzwania)</p>	
	<p>C. Podaje przykłady pomocy ze strony państwa np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podatkowe ulgi prorodzinne - różnorodna pomoc socjalna - ułatwienia w pozyskaniu mieszkań - pomoc psychologiczna i prawna - wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci 	<p>0–4 pkt (po 1 pkt za każdy przykład pomocy ze strony państwa)</p>	
	<p>D. Podaje przykłady pomocy ze strony społeczeństwa np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność charytatywna na rzecz ubogich - wspieranie emocjonalne rodzin ze strony związków wyznaniowych - wolontariat na rzecz osób potrzebujących (niepełnosprawni, chorzy, starzy) - pomoc sąsiedzka (właściwie rozumiane zainteresowanie sąsiadów sytuacją rodziny) - budowanie społecznej tolerancji dla odmiennych zachowań i stylów życia 	<p>0–4 pkt (po 1 pkt za każdy przykład pomocy ze strony społeczeństwa)</p>	
	E. Zdający wykorzystuje dwa materiały źródłowe	0–2 pkt	
	F. Praca spójna kompozycyjnie	0–1 pkt	
	G. Stosowanie właściwej terminologii	0–1 pkt	